

[J. L. Hromádka]

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[1998](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[1998](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 23. 12. 1998
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 23. 12. 1998

[J. L. Hromádka]

Příštím rokem budeme vzpomínat na J. L. Hromádku hned ze dvojího důvodu: budeme si připomínat po 110 letech jeho narození a po 30 letech jeho smrti. Už v minulém roce se nemohli někteří jeho kritici ani dočkat a začali pracovat na přípravě jakési agitace proti Hromádkovi alespoň na okraj pronášenými utrhačnými poznámkami na jeho adresu. Ovšem tak jako mají málo smyslu pokusy o diskreditování Heideggerovy filosofie poukazováním na to, jak se zapletl s nacismem, má právě tak málo smyslu pokus diskreditovat Hromádku jako myslitele poukazem na to, jak se zapletl s komunisty a s komunistickým režimem. Zatím se u nás nevyskytl nikdo ani tak bláznivě posedlý, jako byl kdysi ve Švýcarsku G. Schneeberger (1962) nebo později jen o trochu věcnější V. Farias (francouzsky 1987); proto se lze domnívat, že vlastně nejde o Hromádku, že Hromádka se tu stává jen zástupným tématem za něco jiného. A tak se nutně stává povinností každého kriticky myslícího člověka rozpoznat, o čem vlastně jde, když se najednou ozývají takové myšlenkově ne dost artikulované výrazy odsudků. Tím vlastním tématem je posouzení vývoje světového socialistického hnutí přibližně za poslední dvě století. A teprve na tomto pozadí lze posuzovat Hromádku, a to zase ne jeho jednotlivé činy a formulace, vytržené z kontextu, ale to, jak on sám věci viděl a jak se on sám eventuálně prohřešil proti vlastním zásadám. A teprve potom můžeme vyslovovat své soudy nad jeho viděním situace v dějinném kontextu a tedy také nad jeho chybami, jichž se dopouštěl a také celkově dopustil. Nicméně rozhodující otázkou je něco jiného, a to i v případě, že by se jednoznačně prokázalo, že nešlo o pouhý omyl v hodnocení, nýbrž o vyslovenou kolaboraci (čemuž ovšem já bude vždy oponovat, neboť jsem měl možnost po dlouhé roky být v Hromádkově blízkosti a také s ním často přímo hovořit). Tou vskutku rozhodující otázkou je, zda něco z Hromádkova díla, z jeho myšlenek zůstává trvale cenným odkazem, na který je nejenom možno, ale snad dokonce přímo nutno navazovat, a to nejenom v současné chvíli (dnes), ale i v budoucnosti.

(Písek, 981223-1.)